Aastaraamat 1930, Tartu, 1932), „Pronksiaja asulaleid Asvas“ („Üliõpilasleht“ 1934, nr. 11), „Sépultures neolithiques en Estonie“ (Õp. E. S-i Aastaraamat 1933, Tartu, 1935), „Vorläufige Bemerkungen über die Kunda-Funde“ (*ibid.* 1934, Tartu, 1936), „Iru linnus“ („ERK“ 1936, nr. 7/8), „Muinasaegsest kalastusest Eestis“ (Tall., 1937; täiendatud äratr. „Eesti Kalandusest“ 1937, nr. 2—4), „Asva linnusasula“ (koguteoses „Muistse Eesti linnused“, Tartu, 1939) jt. ning eriraamatuna „Eesti ürgaeg“ (Tartu, 1937).

Isikl. saadud andmed. *H. M-a.*

INTELMANN, Johann Daniel, arvutusraamatu autor, sünd. 1686 (ristitud 28. IX) Wismaris, siirdus Põhjasõja ajal Tallinna, astus 1719 kaupmehena linnakodanikuks, võeti 1723 linnaraamatupidajaks, oli pärastpoole ühtlasi tollivalitsuse (portooriumi) notariks ning vaeslastekohtu observaatoriks, samuti Suurgildi vanemaks vennaks; surn. 15. I 1760 vkj. Tallinnas. — I. teotses (vähemalt ajutiselt) ka matemaatikaõpetajana ja avaldas arvutusraamatu „Arithmetischer Wegweiser, Oder nach Ehst- und Liefländischer Handlung gründlich eingerichtetes Erstes Revalsches Rechenbuch“ (Halle, 1736), mis sisaldab andmeid ka omaaegsete Eesti- ja Liivimaa mõõdu-, kaalu- ja rahaühikute kohta.

E. Seuberlich, Stammtafeln Deutsch-baltischer Geschlechter I (1924), v. 154 jj.; TLA-i andmed. *R. K-a.*

IPSBERG, Karl, insener, majandus- ja poliitikategelane, sünd. 22. XII 1869 vkj. Tartumaal S.-Kambja v. taluomaniku pojana, õppis Kambja khk.-koolis, Tartu õpetajateseminari algkoolis, Tartu reaalkoolis 1882—88 ja Riia polütehnikumis 1890—97, kus lõpetas kursuse ehitusinsenerina. Ta teenis jaoskonnainsenerina Siberi raudtee ehitamisel 1898—1905, võttis ette vahepeal (1901) õppereisu Šveitsi tunnelite ehitamise uurimiseks; teotses 1905—11 insenerina Rjazan-Uurali raudteel, esialgu tehnilises büroos, siis Tuula kub-s jaoskonna- ja lõpul Smolenskis piirkonnaülemana. Pöördunud tagasi kodumaale 1911, juhatas I. Tallinna Krediitpanga ja „Estonia“ teatri majade ehitamist, asutas ehitusbüroo, mis teotses Tallinnas 1911—17 ja võttis selle aja jooksul ms. osa ka mitme vabriku ehitamisest Tallinnas. I. oli Eesti Tehnika Seltsi asutajaid (1919), juhatas Saksa okupatsiooni ajal Tallinnas tehnilisi kursusi, milledest kasvas välja tehnikum; ta võttis Saksa vägede lahkumisel raudteed üle Eesti valitsuse valdusele, oli Eesti raudteede ülem 1918—19, mil rajas Eesti Raudteedevalitsuse ja võttis osa eksperdina Tartu rahuläbirääkimisist. Ta on olnud tegev nõukogu või juhatuse liikmena ka Tallinna Krediitpangas, Tallinna Laeva-Ühisuses, Balti Päästeseltsis, a/s. „Ilmarises“ ja veel mitmes ärilises ettevõttes. I. oli Asutava Kogu liige maaliidu ja I ja II Riigikogu liige põllumeestekogude rühmas, teedeministeri K. Päts'i ja J. Kuke (vt. neid ka *Suppl.*) kabinetis 1921—23, ühtlasi kaubandustööstusministri kt. 1921—22. I-i algatusel koondati ehituse ja liiklemise alad teedeministeeriumisse, mis omandas üldjoontes püsima jäänud struktuuri; tema ministriks oleku ajal anti riiklikule põlevkivi- ja turbatööstusele põhikirjad. I. juhatas 1928—32 Tartu—Petseri ja Rapla—Virtsu raudtee ehitamist. A-st 1932 on ta Tehnilise Hariduse Seltsi esimees ja tegev ka Insenerikojas.

Isikl. kogutud andmed. *K. J.*

***IRV, Anton,** Vabadussõja tegelane, sünd. 5. IX 1886 vkj.

P. Villemi, Kapten A. I. (1936); J. Kaup, Kapten A. I. (1936); Eesti Vabadussõda 1918—1920 I (1937), lk. 180, 221, 223, 232, 245 j., 287, 321, 379 jj. *T.*

IWANSOHN (Ivanson), Eduard, kunstnik-litograaf, pärit Tartust (lähemad eluloolised andmed puuduvad), astus seals. 1858 joonistajana L. Hoeflinger'i litograafiatöökotta ning töötas ühtlasi Loodusuurijate Seltsile (Tartus), täiendas ennast kunsti alal 1860 ja 1861 välismail. — I-lt on pärit suur osa lehti L. Hoeflinger'i poolt väljaantud litograafiatekogus „Album von Dorpat und Umgebungen“ (Tartu, 1860), mis annab kujuka ülevaate linna tolleaegsest ehitusilmest. Temalt on tuntud veel kaks suurt värvilist fooliolehte „Tartu vaade Toomilt“ ja „Tartu vaade Emajõega“ (mõlemad 1860), mis on hinnatavad ta parimate teostena, ning mõned portreed, nende seas ka C. R. Jakobson'i (vt.) oma; lisaks mainitagu korp. „Curonia“ kommerširilti (1857). Kaudsete andmete järgi näib I. olevat eestlane.

Neumann, Lex. jm. saadud andmed. *A. V.*

Eesti biograafilise leksikoni tÃƒÂ¤ienduskÃƒÂ¶ide, 1940, lk. 100